

Het heiligenboek

Edith Stein (1) Tom Zwaenepoel

Edith Stein wordt in 1891 in Wrocław, het huidige Polen, geboren als jongste van elf kinderen in een orthodox-joodse familie. Ze is pas twee wanneer haar vader sterft. Ze studeert Duits, filosofie, psychologie en geschiedenis in Wrocław (1911), Göttingen (1913) en Freiburg im Breisgau (1916). In Göttingen krijgt ze les van Edmund Husserl, filosoof in de fenomenologie. Ze volgt hem naar Freiburg, wordt voor enkele jaren zijn assistente en promoveert bij hem (1916). Tijdens de Eerste Wereldoorlog verzorgt Edith zieken en werkt ze in een operatiezaal. In 1922 laat ze zich dopen. Vervolgens onderwijst ze Duits en geschiedenis in Speyer en doceert ze in Münster.

Wanneer Adolf Hitler in 1933 aan de macht komt, beseft ze dat ze een „vreemde in de wereld” is geworden. Een jaar later treedt ze als Theresia Benedicta van het Kruis in bij de ongeschoeide karmelietessen in Keulen. Na de dood van haar moeder in 1936 bekeert ook haar zus Rosa zich. Nadat de Reichskristallnacht (9 november 1938) de Jodenhaat van de nazi's zichtbaar maakt, wordt Edith Stein op oudejaarsavond naar Nederland gebracht, naar de Karmel van Echt. Ook haar zus Rosa verblijft daar. Beiden worden op 2 augustus 1942 door

de Gestapo opgepakt en naar Auschwitz gedeporteerd. Het gaat om een vergeldingsactie na protest van de bisschoppen van Nederland tegen de deportatie van Joden. Op 9 augustus worden Edith en Rosa Stein in Auschwitz vergast.

Op 1 mei 1987 spreekt Johannes-Paulus II Edith Stein zalig tijdens zijn apostolische bezoek aan Keulen. Tijdens zijn homilie vat de Poolse paus de betekenis van zijn landgenote voor de hedendaagse mens als volgt samen: „Theresia Benedicta van het Kruis is een persoonlijkheid die een dramatische synthese van de twintigste eeuw verenigt in haar rijke leven. De synthese van een geschiedenis vol diepe wonden die nog steeds pijn doen en de synthese van de volledige waarheid over de mens, in een hart dat zolang onrustig en onvervuld bleef, tot het uiteindelijk rust vond in God.”

Tijdens haar leven is Edith Stein opmerkelijk hulpvaardig, zelfzeker en bescheiden. Hoewel ze door haar joodse moeder religieus wordt opgevoed, leert ze op veertienjarige leeftijd het bidden bewust en vrijwillig af en wil ze voortaan haar leven zelf vormgeven. Aanvankelijk zoekt ze de waarheid in de wetenschap en de filosofie, vervolgens in

het geloof. Haar bekering verloopt stapsgewijs. In de dom van Frankfurt ziet ze hoe een vrouw van de markt binnenstapt en neerknielt voor een kort gebed. Dat beeld maakt grote indruk op haar. In 1917 wordt ze gevraagd de bibliotheek van de overleden filosoof Adolf Reinach in Göttingen te ordenen. Ze is bang voor de confrontatie met Reinachs weduwe, omdat ze als ongelovige geen troost kan bieden. Tot slot wordt ze zelf getrouwd door het geloof en de hoop van de protestantse Frau Reinach.

Na die ervaring begint Edith Stein het Nieuwe Testament te lezen, alsook werken van Ignatius van Loyola en de autobiografie van Theresia van Ávila. Haar intrede in de Karmel betekent geen vlucht. Met de kracht van het gebed wil ze de wereld bijstaan. Toch heeft ze schuldgevoelens tegenover haar moeder, die tot haar dood trouw blijft aan het joodse geloof en sinds de bekering van haar dochter niet langer dier brieven beantwoordt. Voor Johannes-Paulus II was „haar zoektocht naar waarheid” een „enig gebed. Wie op zoek gaat naar de waarheid, is ten eerste ook op zoek naar God, de Schepper van alle schoonheid in deze wereld”.

Op het herinneringsprentje van haar eeuwige profetie (21 april

1938) citeert Theresia Johannes van het Kruis, aan wie ze haar laatste werk zal wijden: „Mijn enig beroep is voortaan alleen meer liefhebben.” Ze is ervan overtuigd dat enkel de kracht van de vergevende liefde het menselijke kwaad kan verlossen. Haar boodschap luidt: „Aanvaard niets als waarheid wat zonder liefde is, maar aanvaard ook niets als liefde wat zonder waarheid is. Het ene zonder het andere wordt een leugen die vernietigt” (woorden van Johannes-Paulus II tijdens de heiligverklaring op 11 oktober 1998).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

28 juni, 18.55 uur, Canvas. *Jackie Without Jack.* „Publiceer dit nooit, onder geen beding!” Wat wilde Jackie Kennedy geheimhouden? De Franse regisseur Patrick Jeudy kon in 2013 de hand leggen op bandopnames uit 1964 van gesprekken met de jonge weduwe van de vermoorde Amerikaanse president John F. Kennedy. Ze vertelt over hun verleden alsof het een sprookje was, maar geeft ook intieme geheimen en controversiële meningen prijs.

30 juni, 21.15 uur, Canvas. *Melancholia*, veelvuldig bekroond drama van Lars von Trier uit 2011. Justine en Michael trouwen, maar het feest wordt overschaduwed door de dreiging van de planeet Melancholia die op ramkoers naar de Aarde suist. Onder de aanwezigen heerst een droefgeestige stemming. Enkel Claire, Justines zus, probeert ondanks de dreigende apocalyps de sfeer erin te houden. **2 juli, 20.30 uur, één.** *Allez Eddy*, Vlaamse komedie uit 2012. Freddy is een elfjarig wielertalent, zoon van een slager in een idyllisch dorp. Daar opent in 1975 de eerste supermarkt de deuren met een wielervedstrijd, waarbij de winnaar Eddy Merckx zal ontmoeten. Freddy's vader is tegen de supermarkt en wil niets van de wedstrijd weten, maar Freddy schrijft zich stiekem in.

De vrome kudde

Parochiekoor Ingezonden door Urbaan Meuris

Een lid van het parochiekoor kondigt aan dat hij niet langer deel wil uitmaken van de groep. Gevraagd naar de reden luidt zijn antwoord:

– Onlangs kon ik wegens ziekte eens niet meezingen en toen vroeg iemand of het orgel eindelijk hersteld was...

Koffiekrans

Ingezonden door Reinhilde Gaby

Twee vriendinnen tijdens de koffiekrans:

– Wat is de televisie een geweldige uitvinding!

– Oh, ja? Vind je dat?

– Jazeker! Denk maar eens aan al die voetbalwedstrijden die we, door één knop in te drukken, uit ons huis kunnen houden!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

oude Sp. munt	han-delaar	8	alge-meen bekend	eerste beginsel	keur-meester
			enig	7	
riv. in Gent	African National Congress			klein kind	voorheen
			geestig-heid		
mast-doek	loon		te koop	gelijk-tijdig ge-weervuur	beeld-punt
				teleur-gesteld	3
pl. in Kroatië	houding	oktober (afk.)	trompet-vogel	2	
Grieks plein		1		getijde	bezi-telijk vnw.
			theater-stuk		
spitse punt	verlich-ting	4	drank		5

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel: gastland